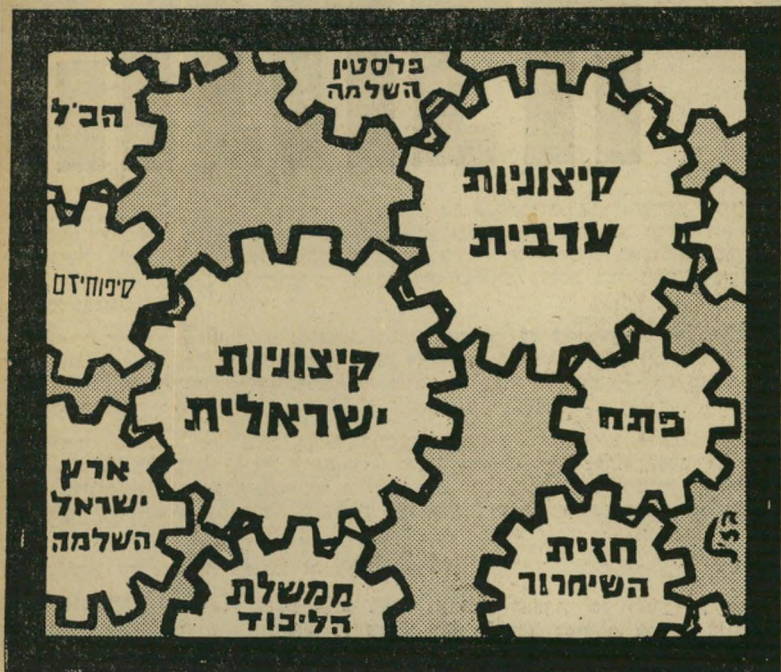

לפיזר את הכנסת!

עם פתיחת המושב השנתי האחרון של הכנסת השישית נאם אורי אבנרי את הנאום הבא, בו נימק את הימנעותו מהצבעה על הצעת אי-האמון בממשלה שהוגשה על-ידי חסידי הסיפוח.

אני מקדם בכרחה את הצעת אי-האמון של סיעת המרכז החופשי. סיעה זאת מייצגת בכנסת ובציבור את גישת הסיפוחים, גישה האומרת, למעשה: שטחים במקום שלום, סיפוח ושיבוי בהכרח למלחמת-נצח בין ישראל ובין העולם הערבי. היום יקבע רשמית קבל עם ועולם, כי הרוב המוחלט של הכנסת דוחה גישה זו מכל וכל. **רוב עצום זה — יהיה הרכבו כאשר יהיה — משקף את הרוב הגדול בעם האומר: שלום במקום שטחים, שלום למען ביטחון, שלום כינור לאומי עליון.**

אין פירוש הדבר שאנחנו נותנים אימון בממשלה זו, ביכולתה להגשים את השלום. **א**יך אפשר להביע אימון בממשלה זו? מיהי ממשלה זו? האם זו ממשלתו של לוי אשכול, המתנגד בחריפות ליישוב אף של פליט ערבי אחד? האם זו ממשלתו של מנחם בגין, המכריז בגלוי כי הוא נמצא בממשלה — עדיין נמצא בממשלה — כדי לחבל מבפנים במגעי-השלום?

האם זו ממשלתו של משה דיין, שהדהים בשבוע שעבר את העולם בהכרזה שקבעה שיא אולימפי חדש בחוסר-אחריות, הכרזה הקובעת כי אומנם אסור להכריז גלויות על סיפוח, אלא יש לבצע סיפוח באמצעות הבלדור, הכרזה המאמינה — ואולי אף מייחלת — למלחמת-נצח שתשמש רקע לעלייתו לשלטון? האם זו ממשלתו של יגאל אלון, התובע התנחלות יהודית בחברון וביריחו — שתי ערים אשר לפי תוכניתו שלו עצמו יש להחזיר למלך חוסיין במיסגרת הסדר-שלום? האם ממשלתו של אבא אבן, שעמדתו אינה ברורה לאיש, ואולי גם לא לו עצמו? **כבוד היושב-ראש, ממשלה זו היא אסון.** היא היתה דרושה ערב המלחמה — מלחמה שלא רצינו בה, מלחמה שנכפתה עלינו, מלחמה בה התייצבנו כולנו, כאיש אחד, מאחורי דגל הליכוד הלאומי. **אולם למחרת הניצחון המפואר של צה"ל הפכה ממשלה זו למיטרד לאומי, למכשול מרכזי בדרך לשלום.**

אני מאמין באמונה שלימה שהסיכוי הטוב ביותר, לכינון השלום הנוח ביותר לביטחוננו, היה ביום השביעי של המלחמה, כאשר יוקרתנו עמדה בשיא זוהרה, כאשר העולם הערבי היה המום ומיאוש, כאשר דעת-הקהל העולמית הטובה היתה כולה לצדנו, כאשר מחוזה דראמטית של המנצח היתה יכולה לשנות בן-יומם את האקלים של המרחב.

אסון היסטורי הוא לעמנו ולמדינתנו שבאותו רגע גדול לא עמדה בראשנו הנהגה לאומית גדולה.

השיגרה של אתמול, האידיאולוגיה של שלשום, הן שאיחורו — והן לבדן איחורו — את ממשלת הליכוד הלאומי. בינתיים חלפו ששה-עשר חודשים יקרים, חלפו ללא מעש, חלפו ללא הכרעה עקרונית שבלעדיה לא יתכן מעש.

ההתרוצצות על השלטון, מלחמות היהודים על כס ראש-הממשלה, התחרות הקטנונית על הכותרות בעיתוני-הערב — מנעו כל התייחסות רצינית להכרעה העקרונית.

לכן עומדים אנחנו היום במצב בו היינו צריכים לעמוד לפני ארבע-מאות תשעים ושבעה ימים — נוכח הצורך לקבל החלטה. ארבע מאות תשעים ושבעה ימים שבהם הותר חלק מן הכוח לעולם הערבי, שבהם חדרה הנוכחות הצבאית של ברית-המועצות למרחב, שבהם פנתה לנו חלק מדעת-הקהל הטובה ביותר בעולם עורף, שבהם הפכה תנועת-מחרת ערכית גורם חדש בעולם הערבי.

אני גועה שעת ההכרעה. עמדתנו שלנו ידועה לכנסת. בבית הזה קולנו הוא כימעט בודד, אך בציבור, ודחוק בחוגים הקרובים לדאגת הביטחון, יש שותפים רבים להשקפתנו. **השקפה זו אומרת שלא תהיה נסיגה בלי שלום.**

השקפה זו אומרת כי השלום הישיר עם האומה הפלסטינית, המעניק הגדרה עצמית ומדינה לאומית לאומה זו, תוך הסדר ביטחוני, מדיני וכלכלי כולל עם ישראל, עדיף על שלום ישיר עם המלך חוסיין מעל לראשי הפלסטינים.

השקפה זו מבוססת על מחקר יסודי, המוכיח כי שלום פלסטיני הוא מעשי, שהוא ניתן לביצוע לאלתר, שהוא יזכה גם לתמיכת גורמים חשובים בעולם הערבי.

זו השקפתנו, ואנו מאמינים כי היא תוכיח את עצמה במציאות. *******

אולם, לא נחבל ולא נתקע סכין בגב המאמצים הנעשים — אם הם נעשים בכנות — להשיג שלום עם המלך חוסיין. גישה זו בודאי חיובית יותר מאשר ההורדות הרת-האסון לתהום הסיפוחים. **יחד עם זאת אנו מציעים לממשלה, לאור ספקותינו החמורים, לשלב את הגורם הפלסטיני בכל משאיומתן, ואף בגישושים המוקדמים. יהא ברור כי כל שלום בארץ-ישראל טוען אישור האומה הפלסטינית. תציע הממשלה מצידה לכל הגורמים המעורבים כי נציגות פלסטינית מוסמכת תשתתף בהכרעות, וכי ההגדרה העצמית החופשית של האומה הפלסטינית — אם להקמת מדינה משלה, אם להישארות תחת שלטון המלוכה הירדנית, לצמיתות או זמנית — תהיה חלק בלתי נפרד מכל הסדר שיושג. תכריז הממשלה שאם ייכשל המשאיומתן עם חוסיין יפתח מייד משאיומתן עם נציגות האומה הפלסטינית.**

הכעיה העומדת לפנינו היא פשוטה במהותה, אם כי רבת סיבוכים בביצועה. **ההכרעה היא: שלום בלי שטחים, או שטחים בלי שלום; אימפריה יהודית במלחמת-נצח, או מדינה חופשית, המשולבת במרחב.** כל צד בחיכוך הפנימי טוען כי העם הוא לצידו. אנשי הסיפוח, הממלאים את הארץ בהמולתם, יוצרים את הרושם כי הציבור הוא מאחוריהם. אנו יודעים שזהו "אסתרא בליגנא קיש-קיש קריא".

אנו מאמינים — אין להפקיר את גורל ההכרעות לשנה של התרוצצות מפלגתית והתחרות דימוגית.

יש לפזר את הכנסת מייד, לקבוע תקופה קצרה ביותר לבחירות חדשות, ולהזמין את הבוחר להכריע בין גופים בעלי מצעים ברורים, חד-משמעיים: לסיפוח או שלום. **יכריע העם על גורלו, ואנו סומכים על הכרעתו.**

סגן ראש-הממשלה, יגאל אלון, שחזר בניגוד למקובל לדוכן הנואמים כדי להשיב לדברים אלה, אמר: **חברי-הכנסת אורי אבנרי, לא העדר הכרעה בממשלה עדיכה מנע שלום, אלא צד המוכן לחתום איתנו על חוזה-שלום מנע הכרעה עד היום הזה. למרבה הצער, אותם גורמים ערביים המוכנים לחתום על חוזה-שלום מת-קשים לעשות זאת, ואילו אלה שיכולים לעשות זאת אינם מוכנים לכך, ויש צורך להצטייד בסבלנות גדולה ובסובלנות גדולה עדי-אשר יבשילו התנאים לכך. כמורכן לא נעלמו נועינינו גם ערביי ארץ-ישראל שבתחום השטחים המ-שחררים. אתה יכול להיות סמוך ובטוח, שבכלל המגעים הנרחבים, שהשתי-קה יפה להם, אין אנו פוסחים גם על חוגים חשובים מקרב האוכלוסייה הערבית בשומרון וביהודה. יורשה לי לתקן את הפירוש שנתן חבר-הכנסת אבנרי להצבעת האימון הצפויה לממשלה, כפי שאני מקווה. כאשר הכנסת, ברובה המכריע, תצביע הצבעת-אימון בממשלה, אין פירוש הדבר שהיא הכריעה במדיניות אחרת מזו שהובאה לידיעת הכנסת על-ידי הממשלה פעמיים ושלוש. כמורכן אין בכך משום קבלת תוכניתו של חבר-הכנסת אבנרי.**

* פיתגס ארמי שפירושו: מטבע קטן בכד ריק עושה רעש גדול, בעוד שכד מלא מטבעות אינו משמיע רעש.